

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

7 oktober 2002

GEDACHTEWISSELING

**met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
over de toepassing van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
uitgebracht door de heer Cis Schepens**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jan Penris

Vaste leden :

de heer Bart De Smet, mevrouw Veerle Heeren, de heren Boudewijn Laloo, Mark Van der Poorten ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, mevrouw Dominique Guns, de heren Cis Schepens, Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jan Penris, Christian Verougstraete ;

mevrouw Anne-Marie Baeke, de heer Marcel Logist ;

de heer Dirk Holemans ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Sonja Becq, de heren Carl Decaluwe, Jan Verfaillie, Johan Weyts ;

de heren Julien Demeulenaere, Peter Gysbrechts, Patrick Lachaert, Stefaan Platteau ;

de heer Filip Dewinter, mevrouw Marijke Dillen, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Herman De Loor, Dany Vandenbossche ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid hield op 24 september 2002 een gedachtewisseling met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten over de toepassing van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

De voorzitter : Deze commissie heeft al verschillende vergaderingen gehouden over de toepassing van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. Vandaag verwelkomen we een afvaardiging van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), die hier de rechtstreeks betrokkenen, met name de gemeenten, vertegenwoordigen.

De heer Jef Gabriels, voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) : Eerst en vooral wil ik de commissie danken omdat wij hier vandaag gehoord worden. Dit gebeurt trouwens op onze eigen vraag. Vanuit het werkveld zouden we hier een aantal zaken willen aanbren- gen.

De Vlaamse overheid heeft een belangrijke reorganisatie doorgevoerd, die kaderde binnen een globale bijsturing van de bestuurlijke organisatie in Vlaanderen. Daarbij kwamen ook andere aspecten aan bod, zoals het kerntakendebat, het nieuw gemeentedecreet, het zoeken naar oplossingen om de publiek-private samenwerking (PPS) op een goede manier te structureren, het vastleggen van de regels voor interbestuurlijke samenwerking. Het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking vormt een belangrijk onderdeel van de bestuurlijke reorganisatie.

De VVSG stelde de vraag om gehoord te worden omdat het decreet enerzijds wel een aantal goede elementen bevat, maar anderzijds ook elementen die een risico inhouden op scheuren in het bouw- werk van de intergemeentelijke samenwerking.

Het decreet bracht ingrijpende wijzigingen tot stand voor de lokale besturen en veroorzaakte daar dan ook een behoorlijke schok, die nog steeds niet voorbij is en zelfs nog wordt versterkt door een aantal standpunten die in het kerntakendebat worden ingenomen. Dit doorkruist lopende statu- tenwijzigingen en bemoeilijkt de implementatie van een aantal decreetsbepalingen.

De VVSG wenst tijdens deze hoorzitting nogmaals een aantal opmerkingen te formuleren over de

kern van het decreet houdende de intergemeente- lijke samenwerking. Tijdens de voorbereidende hoorzittingen bracht de VVSG reeds een aantal punten van kritiek naar voren, die vandaag nog steeds overeind blijven. Niettemin moeten we er- kennen dat een van de voornaamste doelstellingen van het decreet, zoniet de voornaamste, werd be- reikt. De impact van de gemeenteraden op de in- tergemeentelijke samenwerking is met dit decreet immers opnieuw versterkt. Agenda's worden op- nieuw besproken daar waar ze thuishoren, met name in de gemeenteraden en commissies, dit is in het hart van de gemeentelijke democratie. Verslag- geving en evaluatie garanderen transparantie en de mogelijkheid tot bijsturing. Het duidelijker formu- leren van doelstellingen legt het initiatiefrecht in eerste instantie bij de gemeenten.

Het decreet biedt een gevarieerd menu aan van sa- menwerkingsvormen, zoals van bij de oorsprong ook door de gemeenten werd gevraagd. De moge- lijkheden gaan van contractuele afspraken tussen gemeenten, over soepele samenwerkingsvormen met rechtspersoonlijkheid, tot verdergaande struc- turele samenwerking tussen gemeenten.

Zoals de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur destijds al opmerkte, is het decreet een evenwichts- oefening tussen flexibiliteit en controle (wat zeer flexibel is, is soms moeilijk controleerbaar), tussen doelmatigheid en democratische opbouw (men kan zo democratisch te werk gaan dat de doelmatigheid in het gedrang komt). In het decreet heeft men dit evenwicht niet verloren, maar af en toe is het even- wicht toch wel wat wankel.

Niettemin is het decreet een trendbreuk ten goede voor het garanderen van de transparantie en de de- mocratische opbouw. Men zal dit decreet moeten leren hanteren en er op lokaal vlak ervaring mee opdoen. Eenvoudig zal dit niet altijd zijn. Daaren- boven roept elke verregaande wijziging weerstan- den op. Soms gegrond, soms ongegrond.

De doelstellingen van het decreet zijn bereikt. Daarover hoeven we dus niet meer van gedachten te wisselen. Wel willen we een aantal zaken naar voren brengen die volgens ons voor verbetering vatbaar zijn. Een eerste reeks bedenkingen heeft te maken met de wijze waarop Vlaanderen de eigen bestuurlijke organisatie aanpakt. Een tweede reeks bedenkingen betreft de onzekerheid bij lokale be- sturen door voorafnames op het kerntakendebat. Ten derde willen we het hebben over de praktische gevolgen van een aantal principiële keuzes. Ten vierde hebben we nog een aantal praktische be- zwaren, vragen en opmerkingen.

Ik zou nu graag het woord geven aan de heer Christof Delatter, stafmedewerker bij de VVSG, om deze vier punten toe te lichten. Als stafmedewerker heeft hij contacten met de lokale besturen, en is hij op de hoogte van wat er daar leeft.

De heer Christof Delatter, stafmedewerker VVSG : Het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking is op zeer veel beleidsdomeinen van toepassing. Binnen de VVSG volg ik een aantal beleidsdomeinen op. Daarnaast heb ik met tal van collega's overlegd om te horen wat er in hun sectoren leeft, om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van wat de concrete gevolgen zijn van het decreet op het terrein.

Vlaanderen voert momenteel het maatschappelijk en politiek debat over de wijze waarop men Vlaanderen bestuurlijk wil organiseren. Dat debat kan in een aantal onderdelen worden opgesplitst. De volgorde waarin dit gebeurt, is niet toevallig. Men kan ervan uitgaan dat de verschillende aspecten inderdaad in deze logische volgorde zouden moeten plaatsvinden. In de eerste plaats moeten de drie overheidsniveaus middels een constructief en objectief kerntakendebat bepalen wat nog overheids-taken zijn, en welke overheid deze taken moet opnemen.

Daarna kan, rekening houdend met de resultaten van het kerntakendebat, het profiel van gemeenten en provincies verder vastgelegd worden in een nieuw provincie- en gemeentedecreet. In een volgende fase zal samenwerking nodig zijn om deze taken uit te voeren. Daarom dient dan een kader te worden gecreëerd om verticale (interbestuurlijke) samenwerking en horizontale samenwerking (intergemeentelijke en publiek-private samenwerking) mogelijk te maken. Een laatste aspect dat aan bod zou moeten komen is de herverdeling van de aanwezige middelen. De verhoging en herziening van het Gemeentefonds maakt hier deel van uit.

Het valt te betwijfelen of de Vlaamse regering dergelijk ingrijpend wetgevend werk binnen één ambtstermijn kan realiseren. De praktijk wijst alleszins uit dat de huidige Vlaamse regering die ambitie heeft. Die ambitie weerspiegelt zich gedeeltelijk in het niet altijd respecteren van de logische volgorde die we hoger aangaven. Nog voor het kerntakendebat is afgerond, kwam het decreet intergemeentelijke samenwerking tot stand. In dat decreet werden een aantal principiële keuzes gemaakt zonder de resultaten van het kerntakendebat af te wachten, bijvoorbeeld over de afbouw van provinciale participaties. Ook inzake PPS gaat deze

opmerking op : in het decreet wordt principieel gekozen voor zuivere samenwerkingsvormen, evenwel zonder voor de publiek-private samenwerking een degelijk structureel alternatief te voorzien.

De gevoeligheden die dat teweegbrengt, worden nog versterkt door een aantal voorafnames op het kerntakendebat. Ik zal dit met een zeer concreet voorbeeld illustreren. In het zomerakkoord over milieu formuleerde de Vlaamse regering een nieuw standpunt ter inbreng in het kerntakendebat in verband met de bestuurlijke organisatie van het afvalbeleid. Intussen kwam er een ontwerp van uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen tot stand. Dat is een soort van uitvoeringsbesluit bij het Afvalstoffendecreet. Het bepaalt wat de verschillende overheden de volgende jaren moeten doen. In dit ontwerp van uitvoeringsplan gaat men nog een stap verder dan in het Zomerakkoord. Zonder de verdere gesprekken in het kerntakendebat af te wachten, en dit ondanks de afspraken op het politiek coördinatieteam, doet men in dit ontwerp van uitvoeringsplan zeer concrete en ongefundeerde uitspraken over een eventuele rol van de provincies in het afvalbeleid.

Die voorafname op het kerntakendebat doorkruist de implementatie van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. Op dit ogenblik zijn de afvalintercommunales immers bezig met de aanpassing van hun statuten ; sommige streekontwikkelingsintercommunales zijn gestart met een vrij omslachtige procedure om al wat met afvalbeleid te maken heeft af te stoten uit de streekontwikkelingsintercommunales en hiervoor een aparte samenwerkingsvorm op te richten. Ook heel wat afvalintercommunales zijn gestart met de afbouw van provinciale participaties. De voortdurende signalen over eventuele bestuurlijke wijzigingen in het afvalbeleid veroorzaken dan ook onzekerheid bij de lokale besturen, wat zich weerspiegelt in de manier waarop statuten aangepast worden.

De voorafname op het kerntakendebat houdt in elk geval grote risico's in voor het Vlaamse afvalbeleid. Als de onzekerheid daadwerkelijk tot immobilisme leidt, komen verdere investeringen in de Vlaamse intercommunale verwerkingsinstallaties in het gedrang. Op korte termijn kan op die manier de helft van de Vlaamse afvalverwerkingscapaciteit verdwijnen, zonder dat er een alternatief in de plaats komt.

Voor gemeenten is het vandaag daarenboven des te onduidelijker waarom men omslachtige procedures moet doorlopen tot opsplitsing van streekontwikkelingsintercommunales, als men voortdu-

rend onduidelijke signalen blijft uitsturen over de toekomstige bestuurlijke organisatie van het afvalbeleid. Moet men lokaal verder gaan met de moeilijke en precare opdeling en reorganisatie van de streekontwikkelingsintercommunales, die vaak tot grote tevredenheid van de gemeenten-vennoten ook diensten inzake afvalverwerking hebben aangeboden ? De omzendbrief, die voor deze opsplitsing een aantal voorstellen doet, wordt hierdoor een document met twijfelachtige waarde.

Principiële keuzes hebben praktische gevolgen. Het Vlaams Parlement maakte bij de goedkeuring van het decreet intergemeentelijke samenwerking een principiële keuze om in de toekomst enkel nog zuivere samenwerkingsvormen toe te laten, de interlokale vereniging buiten beschouwing gelaten. Hiermee wou Vlaanderen een oplossing bieden aan de soms terechte opmerkingen dat te sterke banden tussen overheid en bepaalde private partners de vrije concurrentie kunnen belemmeren. De keuze van de Vlaamse overheid was radicaal, zonder een onderscheid te maken tussen de verschillende privaatrechtelijke personen die soms participeren in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Ook dit lijkt op het eerste gezicht legitiem. Is het echt nodig dat externen een plaats krijgen in een raad van bestuur ?

In de praktijk blijkt echter dat er vaak samenwerkingsvormen bestaan, waar zowel het openbaar als het private initiatief elkaar vinden. De culturele en toeristische sector zijn hiervan twee voorbeelden. Private deelnemers in samenwerkingsverbanden in deze sectoren voelen zich gepasseerd door dit decreet. Blijkt nu net dat voor veel private initiatieven het kunnen deelnemen aan de beleidsvorming binnen een raad van bestuur het bindmiddel is, dat ervoor zorgt dat men effectief in onderling overleg tot samenwerking kan komen met de lokale besturen.

De Vlaamse Raad voor het Toerisme gaat ervan uit dat het decreet intergemeentelijke samenwerking een belemmering kan vormen voor de ontwikkeling van de professionele gebiedsgerichte samenwerking in toerisme, omdat men hier vaak terugvalt op overlegstructuren waarbij zowel overheids- als privé-initiatief aanwezig zijn. De samenwerkingsvorm van de interlokale vereniging blijkt voor de toeristische sector alvast geen alternatief te zijn.

Ook in de culturele sector blijken er problemen met de implementatie van het decreet. Ook hier dreigt in een aantal gevallen de samenwerking tussen intergemeentelijke culturele centra en privaatrechtelijke initiatieven vast te lopen omwille van

de te strikte keuze die in het decreet wordt gemaakt. In de culturele sector wordt heel wat voorbereidend en uitvoerend werk door vrijwilligers gedaan. Die dreigen af te haken indien ze merken dat ze geen impact meer hebben op de beslissingen.

Deze voorbeelden illustreren dat men in het decreet intergemeentelijke samenwerking een onderscheid had moeten inbouwen tussen twee vormen van publiek-private samenwerking, met name die vormen waar aan de private partner door de gemeenten effectief exploitatie-opdrachten worden toegekend, bijvoorbeeld het leveren van elektriciteit, gas, teledistributie, afvalverwerking, en anderszinds samenwerkingsvormen waar het de bedoeling is tot beleidsafstemming en overleg te komen en waar de private partner niet onmiddellijk uitvoeringstaken krijgt in opdracht van de gemeenten. Het lijkt verdedigbaar om alleszins voor deze laatste samenwerkingsvormen in participatiemogelijkheden voor derden te voorzien.

Ook voor verdergaande vormen van publiek-private samenwerking, zelfs die waar een exploitatie-opdracht aan is verbonden, blijft het voorlopig wachten op wettelijke mogelijkheden. Nochtans bestaat er hier duidelijk behoefte aan bij de gemeenten. De VVSG is voorstander van publiek-private samenwerking. Bij de goedkeuring van het decreet intergemeentelijke samenwerking was het ongetwijfeld de bedoeling een aantal scheefgelopen toestanden in sommige gemengde intercommunales recht te trekken. Reeds bij de voorbereiding van het decreet stelde de VVSG de vraag of een zo strikte beperking tot zuivere samenwerkingsvormen wel zinvol was. Kon een betere objectivering van de keuze van de private partner, samen met de versterking van de democratische werking, niet voldoende garanties bieden om in PPS-vormen te voorzien die tegemoet komen aan de behoeften van de gemeenten en de verzuchtingen van de Vlaamse overheid ?

Dat deze vraag vandaag nog niets aan actualiteit heeft ingeboet, blijkt overduidelijk. In het decreet intergemeentelijke samenwerking heeft men dan wel de keuze gemaakt voor zuivere samenwerkingsverbanden, in het voorontwerp van nieuw Gemeentedecreet trekt men deze logica niet door. Daar voorziet men wel in vormen van externe verzelfstandiging, eventueel in samenwerking met andere personen. Waarom zouden bijvoorbeeld twee kleine gemeenten niet samen een initiatief kunnen nemen om tot PPS te komen. De VVSG meent dat er ook binnen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ruimte moet zijn voor zowel contractu-

ele als participatieve vormen van PPS, weliswaar rekening houdend met een aantal duidelijk vooropgestelde randvoorwaarden zoals de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten, en een meerderheid van stemmen bij de gemeenten. Artikel 78 van het nieuwe decreet biedt weliswaar een beperkte mogelijkheid tot PPS, maar deze samenwerkingsmogelijkheid komt niet tegemoet aan de behoeften die lokaal bestaan.

Naast de eerder principiële aspecten die ik hierboven reeds heb aangehaald, zijn er vandaag nog altijd tal van praktische opmerkingen, bezwaren en onduidelijkheden bij het nieuwe decreet. Hieronder vindt u een paar van de vragen die leven.

Inzake fiscaliteit blijft artikel 26 van de wet van 22 december 1986, die aan intercommunales bepaalde vrijstellingen van belasting geeft, van toepassing. Dit artikel vermeldt dat onverminderd de bestaande wetbepalingen, de intercommunales vrijgesteld zijn van alle belastingen ten gunste van de Staat, evenals van alle belastingen ingevoerd door de provincies, de gemeenten of enig andere publiekrechtelijke persoon. Wanneer alle bestaande intercommunales gekozen hebben voor een nieuwe rechtsvorm onder het nieuwe decreet, houdt de rechtsvorm intercommunale op te bestaan. Vraag is of op dat ogenblik ook de vrijstelling uit de vroegere wet ophoudt te bestaan, waardoor alle verenigingen wel vatbaar worden voor bepaalde belastingen? Dit zou een zeer vergaande financiële impact hebben voor de gemeenten. Voorts is er door de creatie van nieuwe structuren in het decreet, met name een onderscheid tussen dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen, onduidelijkheid ontstaan over het al dan niet van toepassing zijn van de BTW. We ontvangen hierover weinig hoopvolle signalen.

Er stellen zich ook vragen met betrekking tot het toepassingsgebied van het decreet. Er zijn zeer veel belangenverenigingen waar gemeenten lid van zijn. Is het nieuwe decreet ook van toepassing op deze belangenverenigingen en aanverwante organisaties, zoals de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, het Onderwijssecretariaat voor Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging voor Openbaar Groen, diverse opleidingsinstituten waar meerdere gemeenten in participeren, de Vereniging Vlaamse Cultuurcentra, het Instituut voor Sportbeheer en Recreatie, de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en Consulanten, de club van bibliothecarissen? De VVSG meent alvast dat het niet de bedoeling kan zijn om de vrije werking van belangenverenigingen door de toepassing van het decreet aan banden te leggen. Wat zal er overigens

gebeuren met de Gemeentelijke Holding en OMOB eens er samenwerkingsakkoorden zijn voor gewestgrensoverschrijdende samenwerking?

Het decreet zorgt ook voor een aantal praktische problemen. Een voorbeeld is de projectvereniging. Volgens het decreet heeft een projectvereniging uitsluitend een raad van bestuur. Niettemin zou het mogelijk moeten zijn om de uitvoering van bepaalde beslissingen toe te vertrouwen aan een interne werkgroep, een dagelijks bestuur, dat dan wel duidelijk geen aparte bevoegdheden heeft. Zoniet wordt deze structuur praktisch onwerkbaar. Elke gemeente moet immers afgevaardigd zijn in de raad van bestuur met minstens één stemgerechtigd lid en minstens één afgevaardigde van de oppositie. Een projectvereniging met tien gemeenten kan al snel een raad van beheer hebben met twintig tot dertig leden, die wekelijks moet samenkomen voor de dagelijkse werking en zelfs over de aankoop van potloden moet beslissen. Een projectvereniging mag immers geen enkele andere bestuursvorm hebben.

Een ander voorbeeld is de interlokale vereniging. Een samenwerkingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid is niet in staat eigen personeel aan te werven. Het decreet voorziet daarom in de mogelijkheid dat een van de deelnemende gemeenten aangesteld wordt als de beherende gemeente. Deze gemeente kan dan eigen gemeentelijk personeel inzetten voor het samenwerkingsverband. Hiermee voorziet men in een detacheringsmogelijkheid: de betrokken personeelsleden blijven aanwezig als gemeentelijk personeelslid binnen de beherende gemeente maar zullen zich inzetten voor het samenwerkingsverband. Het is alleszins spijtig dat men hiermee inherent de samenwerking beknot. Er kan immers slechts een van de gemeenten eigen personeel inzetten ten behoeve van het samenwerkingsverband. Anderzijds bepaalt artikel 7 dat de overeenkomst onder meer de eventuele inbreng van de deelnemers en de wijze waarop deze inbreng wordt beheerd, moet vermelden. Men kan zich de vraag stellen of men hiermee niet in de wettelijke mogelijkheid voorziet om ook inbreng onder de vorm van gepresteerde uren mogelijk te maken. Dit dient dan voldoende omschreven te worden in de samenwerkingsovereenkomst. Niet-gemeentelijke deelnemers hebben ook de mogelijkheid om personeel te detacheren naar de interlokale vereniging, weliswaar met inachtneming van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Bij de gemeenten leven nog heel wat andere praktische vragen, bijvoorbeeld met betrekking tot de oprichting van een dienstverlenende en opdracht-

houdende vereniging. Aan de oprichting van dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen gaat een zeer omslachtige procedure vooraf. Het overlegorgaan beschikt over een periode van één jaar, ingaand op zijn installatievergadering, om zijn studieopdracht te vervullen, maar het is niet duidelijk tot wanneer deze periode loopt. En wat als vervolgens de laatste beslissing tot goedkeuring uitblijft? Er bestaat ook tegenspraak tussen het decreet en de omzendbrief. De omzendbrief geeft aan dat een bevestigend antwoord van een gemeente op de vraag tot oprichting een principieel akkoord met de oprichting inhoudt, terwijl het decreet stelt dat de gemeenten die met het voorstel van het overlegorgaan instemmen niet verplicht zijn over te gaan tot oprichting.

Het nieuwe decreet voorziet geen mogelijkheid tot vervroegde verlenging. Anderzijds stelt het decreet dat men statutair de duur en de wijze van de verlenging van een samenwerkingsverband moet bepalen. Dat zou kunnen impliceren dat men statutair een vervroegde verlenging kan inbouwen, bijvoorbeeld samenvallend met beslissingen voor het uitvoeren van belangrijke investeringen, of dat men via een statutenwijziging de duurtijd kan aanpassen tot een nieuwe periode van maximaal achtien jaar.

Een zeer belangrijk knelpunt in het decreet zijn de bepalingen met betrekking tot een uittreding bij verlenging of ontbinding. Het decreet bepaalt dat gemeenten een voorkeurrecht hebben voor overname van de op hun grondgebied gelegen installaties en dat tegen boekwaarde, maar wat is een recht van voorkeur? Impliceert dit dat de vereniging eerst moet beslissen te ontvreemden, waarna de gemeente het voorkeurrecht krijgt, of kan een gemeente dit uitoefenen zonder het akkoord van de vereniging? In het laatste geval is dit artikel een gevaarlijk precedent en een ondergraving van de solidariteit. De boekwaarde is immers nooit een afspiegeling van de reële actuele waarde van een infrastructuur voor alle aandeelhouders.

De VVSG krijgt tal van vragen van gemeenten die deelnemen aan een samenwerkingsverband, waarvan ook een grote gemeente deelneemt die meer dan 25 procent van de stemmen heeft. Deze gemeenten hebben jarenlang meebetaald aan een investering en vrezen dat de grote gemeente uit het samenwerkingsverband treedt en de installatie overneemt. In dat geval hebben die gemeenten jarenlang voor de installatie betaald, en verliezen ze de installatie die volgens de boeken wel afgeschreven is maar in realiteit nog een veel hogere waarde heeft. Ook Professor Dujardin heeft hier in de

hoorzittingen voorafgaand aan de goedkeuring van het decreet op gewezen.

De gemeenten stellen ook vragen over de verplichte mandatering op het niveau van de gemeenteraad. Voor elke algemene vergadering moeten de betrokken gemeenteraden afgevaardigden mandateren. Wat echter als de mandataris afwijkt van het mandaat? Is de gemeente dan nog gebonden? Hoe gaat men hier praktisch mee om? Het verplicht mandateren beperkt in elk geval elke mogelijkheid tot debat en discussie tijdens de betrokken algemene vergadering. Mandatering zou moeten kunnen inhouden dat de gemeenteraad de agenda bespreekt, eventueel vragen en opmerkingen formuleert en vervolgens aan de afgevaardigde een bepaalde marge geeft. Indien deze aanvoelt dat men binnen de intergemeentelijke samenwerking bevredigende antwoorden kan geven op de inbreng van de gemeenteraad, moet hij in functie hiervan zijn of haar stemgedrag kunnen bepalen. Zo niet, heeft een algemene vergadering geen nut meer.

Een ander praktisch probleem betreft de termijnen. Het decreet bepaalt dat de raad van bestuur van een samenwerkingsverband de agenda van de algemene vergadering uiterlijk dertig kalenderdagen voor haar zitting, aan alle deelnemers moet versturen. Deze termijn van dertig dagen volstaat niet. Rekening houdend met een maandelijkse gemeenteraad en de verplichting om de documenten zeven dagen voordien ter inzage te leggen, moet een uitnodiging voor een algemene vergadering minstens zes weken op voorhand verstuurd worden aan alle gemeenten, wil men garanties dat men niet moet gaan schuiven met vergaderdata van gemeenteraden. Nog een praktisch probleem is dat de gemeenteraad twee beslissingen moet nemen voor de aanduiding van de mandatering: een in openbare zitting voor de stemming over de agenda en de inhoudelijke mandaatbepaling en een in openbare zitting maar met geheime stemming voor de aanduiding van de persoon. Bovendien bestaan hierover nog eens meningsverschillen tussen de administratie en de auditeur van de Raad van State.

Met dit decreet heeft men zeer veel goede bedoelingen versneld willen realiseren. De doelstellingen inzake een versterking van de transparantie en de inspraak zijn zeker gehaald. Een aantal principiële keuzes omtrent structuren en werking hebben echter geleid tot vragen en onzekerheid. Die onzekerheid wordt voortdurend versterkt door voorafnames op het kerntakendebat die tegelijk gebeuren. Het kan zinvol zijn om bepaalde principiële keuzes opnieuw grondig af te wegen. In elk geval moet er

voor de gemeenten snel een duidelijk antwoord op hun vragen komen.

De VVSG blijft pleiten voor een gezond evenwicht tussen controle en soepelheid in de samenwerking, en voor meer ruimte voor publiek-publieke en publiek-private samenwerking. Belangrijk aandachtspunt hierbij blijft het garanderen van de democratische opbouw van deze samenwerking. De VVSG is bereid om hieromtrent samen met de Vlaamse regering en de administratie een aantal principes verder uit te werken.

De voorzitter : We danken de vertegenwoordigers van de VVSG voor hun duidelijke uiteenzetting. Zijn er nog vragen ?

De heer Bart De Smet : We hebben vandaag van de VVSG een aantal bijkomende accenten kunnen vernemen, die van belang zullen zijn bij de verdere bespreking van parlementaire initiatieven in deze commissie.

De voorzitter : Dan sluiten we hiermee deze gedachtewisseling af.

De verslaggever,

Cis SCHEPENS

De voorzitter,

Jan PENRIS
